

DISCURS D'AGRAÏMENT PER LA DISTINCIO COM PERSONA DESTACADA DE LA CULTURA A BENICARLO L'ANY 2013

Titulo aquest discurs CULTURA: MEMORIA I VIDA. Vull que siguin pàgines geogràfiques, on se cartografiï el meu devenir intel·lectual, intersecant-se en declaracions d'intencions com punts de llum a peu de text. Serè, i em perdonareu, quelcom genèric, amb la intenció de que cadascú de vosaltres agafi les impressions que consideri i les destil·li, tranquil, a la seva senyeta, sota el parral particular.

Començo amb Rilke. Si la pàtria de l'home es la infància, la meva verdadera pàtria es Benicarló. Cadufer, no per guardar a la rajola, sinó per treure l'aigua de la sènia i cercolar-la per cultivar. Aquí vaig néixer quan encara els nens jugaven al carrer i els pantalons s'apedaçaven. Ara bé, ja hi era la carretera nova de Peñíscola i la televisió ens deia quan anar a dormir. M'abuelo tenia una burreta, i mon pare feia cases. Ma mare em donava pa en un quadret de xocolata per berenar. Vivíem al carrer Santa Bàrbara entre el primer i el tercer carreró, en mon tio José i Carmen i mon cosins i ma padrina. Mon germà Javier anava amb una Gimson a treballar als setge anys. Ell i Elena, i després Idoia i la seva família sempre han estat ahí, fent-me de far de l'actualitat del poble. Jugava amb Angel al tour de França en els Exin Castillos. Ell tenia molta mà pel dibuix i molta imaginació. Soc del Benicarló del casal de COU on vaig conèixer a Pili que des d'aleshores m'ha acompanyat i patit. I també els seus pares i la seva família que no m'ha escatimat res i m'ho ha donat tot. Entre falles i festes d'agost ens vam enamorar, hi ha el temps just per a que les

passions es coquin. He estat rodejat d'amics magnífics que encara conservo Jose, Santi, Antonio, Pepe i les seves dones i d'altres que m'han ensenyat la vida per osmosi. La fidelitat ens dona futur i sentit a la senda del temps. Així m'ha passat, en Pili hem construït un territori afectiu amb tres fruits potents, Sergi, Aitana i Paula que ens marquen el pas del dia a dia. De veritat, per sobreviure, no mes cal copiar dels que saben. M'abuela i ma tia Teresa em van acompanyar a Valencia a estudiar Medicina i em van fer fàcil la vida a la ciutat. La medicina la vaig començar d'aprenent de Rodriguez Babiloni amb els savis consells de Paquita a l'ambulatori. Ma cosina Maria Remedios ja era metge i em va ensenyar a Elda a posar vies per fer de metge de bous a Benicarló. Va ser la meva primera feina. La sang sempre m'ha fascinat. Vaig fer Medicina per Alfons Cabrera el meu professor de biologia a l'Institut Ramón Cid. El seu entusiasme per la bioquímica em va arrancar de les mans de l'enginyeria. La sang no m'agrada veure-la, però si pensar que amb ella tots els jos que conformen un cos es comuniquen. La vida es dir a l'altre el que desitges i esperar de l'altre la seva calor. Es un flux afectiu. Nomes donant, rebrem.

La infància ens ensenya, jugant, el que som i el que volem ser. Memòria i vida es mesclen per fer de nosaltres missioners de voluntats. El poble nadiu es el cau, el refugi quan les tempestes ens assalten. Es també el bressol dels nostres desitjos que ens empenyen a caminar lluny per tornar mes vells però mes savis. Entre mig, aventures d'exploradors d'un mon d'oportunitats que ens ha estat donat. Es només per això, pel respecte que em causa el meu poble, i per l'honor de sentir el seu caliu embolcallant-me, que accepto aquesta distinció amb gratitud. Tots els demès mèrits, si en tinc, son insuficients. L'únic

que he fet es aprendre dels que saben, per treballar intensament per aquells que ho necessiten.

Nu, sense embolcalls, només amb el marcapàs rítmic d'una memòria d'afectes, així vaig, acariciat pel vent del poble. Caminant soc que davalla la penya del darrer repte, despullat de gloria però ple de tasts i amors. Res del que vaig atrapar em queda, només essències de cultura, munyida amb les mans brutes de fang, davant d'un mar de possibilitats. Seré, ferm, renovat, disposat sempre a jeure sobre l'ombra de l'esperança.

Un poble es la síntesi de moltes petites històries, de persones cuinant un brou bregat en temps i paciència, en enginy i generositat. La cultura es l'exposició de productes del camp, i el mercat vell i el pòsit on la suor ha multiplicat peixos i pans. La cultura, a la fi, es el passat actualitzat que ens deixa eines, queviures i un camí per caminar. Tot el que perdura ho és pel fet de respondre a les grans preguntes que ens van assetjant, cíclicament. Als quès a l'art, als per quès a la filosofia i als coms a la ciència. Aquestes son les tres grans disciplines del saber humà. En qualsevol d'elles podreu fabricar eines culturals que posar al bagatge comú. Som per crear territoris on edificar obres que ens guiïn per l'oceà boirós on vivim. Femem el rumb, seguim la línia que va del que fórem al que volem ser, aprenuem dels errors per evitar-los. A la fi, la vida es un assaig, res mes, per una representació que mai farem. Assaja-ho. Falla-ho. No passa res. Intenta-ho de nou, sense por. Falla-ho de nou. Però falla-ho millor.

Em plau el nomenament, no per mi, sinó pel fet que el que represento, un aprenent de científic, sigui reconegut com part de la cultura d'un poble. Un poble es la representació, en quotidià, del tot universal i per tant, ací, entre

afectes de poble, es on ens vegem mes reals. Els grans reptes que el present formula ens necessita a tots amb coneixements sobre el medi ambient, la sostenibilitat energètica, la enginyeria genètica, la lluita contra les noves epidèmies entre d'altres. Ens calen científics actius als ambients culturals, que deixen petjada, Febrers, Kleins, Peirós, Fontcubertes, Cids, Palaus, Antons, Años, Ganzenmullers, Alvars, Giners, Messeguers, persones que han fet de la recerca, el desenvolupament i la innovació la seva vida. I ens calen no només amb un quefer empresarial, que també, sinó a més, divulgatiu i reflexiu sobre qüestions d'interès primordial des de les esferes bioètiques, filosòfiques, històriques i polítiques. Cal sortir al carrer i defensar la cosa pública com espai comú de llibertat i no d'apropiació. La revolució moderna està encara per completar. Em plau també subratllar com joves científics locals han creat ABACS, l'Associació Benicarlanda d'Amics de la Ciència i la Salut, a la qual dono suport i vos invito a participar. Plegats hem de fer que la ciència esdevingui cultura a Benicarló. Invito des d'aquest fòrum a tots el joves benicarlandos a fer-se exploradors de les terres incògnites que constitueixen els nous reptes del present, per conformar un exèrcit de científics en qui conquerir nou saber i progrés.

Ciència amb consciència. Apliquem a qualsevol de les nostres empreses les tres màximes de la bioètica i per aquest ordre. Primer, l'Autonomia, es a dir, llibertat per decidir el que volem, i per ser lliures hem de conèixer, hem d'estudiar i hem de ser crítics. Segon, la No Maleficència, abans de donar el primer pas cal estar segur que no fem mal a l'altre. Tercer, actuar per Beneficència, hem de procurar fer el bé als demés com objectiu, sense banderes, sense fronteres, però ningú en nom d'un bé pot fer un mal, a naixó

se'n diu fanatisme, que es la pitjor xacra dels temps que corren. Si apliquem aquests principis, els nostres projectes seran sostenibles i la navalla d'Occam ens respectarà. Aquestes regles ens van guiar fa vint anys quan, a Barcelona, un grup d'investigadors entusiastes vam apostar pel reciclatge biològic de la sang de cordó com a solució al problema de l'equitat d'accés a una teràpia curativa per la leucèmia. Amb d'altres, varem crear la xarxa mundial de bancs de cordó i van estendre aquest tractament arreu. Un donant per a tothom, aquest lema i la generositat de quasi cent mil parelles donants al programa Concordia que represento han aconseguit portar la il·lusió d'una nova vida a més de set mil malalts d'arreu del món que d'altra banda no tenien esperances de guariment. Tossuts, hem fet d'aquesta recerca una eina de salut. El metge modern, a la fi, té la responsabilitat d'aplicar el saber descobert a les necessitats humanes i els metges som doncs responsables de traslladar aquests coms deduïts als per què intuïts de cadascú.

Quan tornà a Ítaca, Ulises va reconèixer l'olivera centenària del port i es va saber a casa. Però res més era igual. El temps reinventa territoris diferents. No us apliqueu a retenir el que heu assolit perquè s'esvaeix. Tenim nostàlgia del temps no de l'espai, i Benicarló es doncs només un aplec d'amics en qui xerrar i somiar. Un comença a ser foraster a casa seva quan ningú li demana "Explica'm, què has fet? Per què has lluitat? Explica't!". Un es a casa quan evocant les memòries amb el brou cultural que l'envolta, troba que l'amor l'embolcalla en la mateixa flaçada. I aquesta eterna tornada es la victòria infinita de la vida sobre la mort, que ens projecta cap a noves aventures, un envellir plegats gronxant-nos entre memòries i vides.

I ara, si em permeteu, un adéu poètic i personal. Volva lleu, sospesa al món, viatger a l'abric del vent Garbí crepuscular, d'aventures ple, de pervindres ansiós, de paraules que dir-te, amor, per fer amb passió el que amb tú ens hem demanat. Que importa el fi? Que importen els errors? No som res mes que el desig d'un bes, la veritat d'un al·lè, el sotrac d'un batec allocat, l'energia d'una carícia tova, suau, melosa, temperada pel mantell de les nostres singularitats. Si només fos per l'alba lluminosa a llevant, on el rompent testimonia els antics naufragis, jo tornaria a volar sense desmai, sense esperar, com per un primer amor. Deixa'm oberta la finestra dels teus ulls, Benicarló.

Moltes gràcies per escoltar-me i resto a la seva disposició.

Dr Sergio Querol, Benicarló a vint-i-sis de Juliol de dos mil tretze.